

Bemærkninger til forslaget

Det er forslagsstillernes opfattelse, at de danske forbrugere fortsat skal have mulighed for at gøre et mellemhandleransvar gældende over for danske mellemhandlere, og at den danske regering i forbindelse med sine planer om at fjerne § 10 fra produktansvarsloven, der er et produkt af et EU-direktiv, gør det klart over for EU, at Danmark fastholder mellemhandleransvaret, som det var før EU-direktivets ikrafttræden.

Efter domsafsigelsen i sagen C-402/03 meddelte justitsministeren, at ministeren i nærmeste fremtid vil fremsætte lovforslag om, at produktansvarslovens § 10, der omhandler mellemhandleransvar, vil blive fjernet fra loven. Således udtaler justitsministeren i en pressemeddelelse af 10. januar 2006: »Jeg vil derfor snarest muligt i denne folketingssamling fremsætte et lovforslag, som ophæver den underkendte regel, men som samtidig inden for dommens rammer pålægger mellemhandlere et så strengt erstatningsansvar som muligt.«

Dansk Folkeparti hilser velkomment, at justitsministeren fortsat er optaget af at sikre, at danske forbrugere kan gøre produktansvar gældende over for mellemhandlere og ikke skal være henvist til alene at gøre et krav gældende imod producenten, der oftest kan befinde sig i fjerne lande, hvor det for mange danskere vil være vanskeligt at føre en retssag. Det siger sig selv, at det ud fra et forbrugersynspunkt er uacceptabelt, at en retssag om sygdom, der eksempelvis skyldes dårligt behandlede æbler fra Spanien, skal føres ved spanske domstole, og ikke kan anlægges imod en dansk mellemhandler. Som kuriosum skal det naturligvis bemærkes, at mellemhandlere altid skal have mulighed for at gøre deres ansvar gældende over for andre i omsætningsleddet via de almindelige regler om regres.

I sig selv var dommen C-402/03 en overraskelse. Under Ministerrådets behandling af direktivet, der ligger til grund for produktansvarsloven, blev der vedtaget en lang række erklæringer. Blandt andet fremgår det meget klart af en erklæring fra et rådsmøde i 1985, at Rådet og Kommissionen var enige om, at direktivets bestemmelser ikke skulle være til hinder for, at

medlemslandene i deres nationale lovgivning fastsatte regler om ansvar for mellemhandlere, jf. den fælles erklæring mellem Rådet og Kommissionen fra rådsmødet 25. juli 1985. C-402/03 er derfor et eksempel i rækken af domme, hvor EF-Domstolen plejer sine egne politiske interesser. I andre sager, hvor råds erklæringer er blevet fremlagt som anbringender, har EF-Domstolen henvist til, at Europa-Parlamentet har været medlovgiver, hvorfor Rådets erklæringer ikke har den fornødne juridiske værdi til at blive draget ind i sagen. Men da direktivet om produktansvar er fra 1985, hvilket vil sige før traktaten om Fællesakten, havde Europa-Parlamentet på dette tidspunkt kun høringsret og var derfor ikke medlovgiver. Der kan derfor ikke siges at være nogen grund til ikke at tage fælleserklæringen alvorligt.

Endvidere er det centralt at understrege, at direktivet om produktansvar er vedtaget efter den dagældende artikel 100, som kræver enighed blandt medlemslandene. Danmark havde med andre ord vetoret under behandlingen – men har utvivlsomt stillet sig tilfreds med enigheden mellem Kommissionen og Rådet om, at landene selvfølgelig skulle kunne indføre et mellemhandleransvar uden EU's indblanding. Det er utilgiveligt, at EF-Domstolen 20 år efter misbruger den tillid, som den danske regering i forhandlingerne om direktivet utvivlsomt har nærret til at kunne sikre danske forbrugerrettigheder.

I denne forbindelse er det vigtigt at understrege, at produkt- og mellemhandleransvar ikke var en nyskabelse med EU's direktiv. De danske produktansvarsregler går langt tilbage og bygger på et sæt regler, der er almindelig anerkendt i retspraksis. At disse regler er blevet delvis overflødiggjort i takt med direktivets vedtagelse, er utvivlsomt. Men en række danske domme beviser, at de i retspraksis udviklede regler på ingen måde er mortificeret eller på anden vis sat ud af kraft efter direktivets implementering i dansk ret med virkning fra 10. juni 1989. Således skriver Andersen & Lookofsky i »Lærebog i Obligationsret bind I, 2. udg., 2005, side 18:« »Da PAL ikke gælder i enhver produktansvarssituation, kan skadelidte undertiden